

RAUTAVAARA

PARAS LUONNOSTAAN

TALOUSARVIO 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA 2022-2024

Elinvoimalautakunta 3.11.2021

3 Käyttötalousosa

3.2 Elinvoimapaalvelut

Vastuhenkilö: elinvoimajohtaja

3.2.1 Tekninen toimi

Toiminnan kuvaus ja keskeiset muutokset 2022

Tekninen toimi on osa Rautavaaran kunnan elinvoimalautakuntaa. Elinvoimalautakunnan esittelijänä toimii elinvoimajohtaja Joonas Kokkonen. Elinvoimalautakunnan esittelijä on myös teknisen toimen tulosalueen tilivelvollinen viranhaltija.

Teknisen toimen tehtävänä on tuottaa asumisen, kiinteistöjen ylläpidon, kunnallistekniikan ja ympäristönkäytön peruspalveluita.

Teknisen toimen talousarvio vuodelle 2022 on: bruttomenot 2 909 197 € ja nettona 1 695 134 € (vertailu 2021: 1 730 828 €). Toimintatuottoja on arvioitu tulevan noin 1 201 037 €.

Tekninen toimi yhteensä (Suunnitelmavuodet päivitetään 3.11.2021 mennessä.)

	TA 2022 (€)	TA 2021 (€)	TP 2020 (€)	Muutos TA 2021 (€ ja %)		Muutos TP 2020 (€ ja %)		TS 2023 (€)	TS 2024 (€)
Toimintamenot	2 896 171	2 996 604	2 923 365	-100 433	-3 %	-27 194	-1 %		
Toimintatulot	1 201 037	1 265 776	1 308 611	-64 739	-5 %	-107 574	-8 %		
Netto	1 695 134	1 730 828	1 614 754	-35 694	-2 %	80 380	5 %		

Suunniteltu teknisen toimen talousarviotaami vuodelle 2022 on 1 650 000€ (netto).

Talousarviotaamin ylitykseen vaikuttivat mm. metsätalouden myyntituottojen pienentyminen (34 800 €), ruokapalvelun henkilöstökulujen kasvu (31 755 € sivukuluineen) ja kunnan tyhjien vuokra-asuntojen vastikekuluihin varautuminen (27 000 €). Lähemmäksi kunnanhallituksen esittämää raamia on päästy todenmukaistamalla rakennusten ja alueiden rakennus ja kunnossapidolle varattuja kuluja. Ko. työlle on talousarviossa 2022 varattu 372 500 € (vuonna 2022 448 000 €)

Vanhan alakoulun purkamiskustannuksiin ei ole varauduttu käyttötalouspuolella sillä oletuksella, että kunnan tuloksesta saadaan tehtyä varaukset purkutyön mahdollistamiseksi. Vanhan alakoulun ylläpitokustannukset on budjetoitu kesään 2022 saakka, jolloin purkaminen tai rakennuksen kylmäksi jättäminen voisi olla mahdollista.

Siivouspalvelut

Vastuhenkilö: siivouspalvelupäällikkö

Siivouspalveluiden tavoitteena on tuottaa ylläpito- ja perussiivouspalveluja kunnan eri kiinteistöihin niin, että tilat ovat puhtaat, viihtyisät, terveelliset ja hygieeniset käyttää.

Siivouspalvelut jatkavat toimintaansa edelleen taloudellisesti ja laadukkaasti huomioiden kohteiden erityispiirteet. Koronapandemian vaikutukset ovat vaikuttaneet puhdistusaineiden ja tarvikkeiden kustannusten pieneen kasvuun lähinnä pehmopapereiden ja muiden henkilökohtaisen hygienian tuotteiden osalta. Vastaaviin kuluihin varaudutaan myös vuodelle 2022.

Siivouspalvelujen toiminta jatkaa ennallaan vuonna 2022, joten suurempia muutoksia ei ole näköpiirissä.

Kalustokustannukset 10 000 € esitetään investointeina.

Ruokapalvelut

Vastuhenkilö: ruokapalvelupäällikkö

Ruokapalvelujen tavoitteena on ravitsemussuositusten mukaisten ruokapalvelujen tuottaminen mahdollisimman taloudellisesti ja tehokkaasti, pyrkien käyttämään myös lähialueen tuottajien tuotteita silloin, kun se on hankintojen toteuttamisessa mahdollista.

Ruokapalvelujen tehostamistoimenpiteitä, jotka otettiin käyttöön syksyllä 2020, jatketaan samankaltaisina myös vuonna 2022. Henkilöstökustannuksia pyritään vähentämään sijaisuuksia minimoimalla ja vuosilomien jaksottamisella koulujen loma-aikoihin mahdollisuuksien mukaan. Ruokapalvelujen henkilöstömäärä on mitoitettu tehostamistoimenpiteiden johdosta niin niukaksi, että kaikkia vuosilomia ei voida toiminnan turvaamiseksi toteuttaa ilman sijaisjärjestelyjä.

Elintarvikkeiden arvioitujen hinnan nousujen vuoksi elintarvikekustannuksien budjettia ei voida pienentää vuodelle 2022. Talousarviossa elintarvikekustannuksista eriytetään logistiikkamaksut eli rahtikustannukset omalle tililleen seurannan helpottamiseksi. Säästöjä pyritään löytämään elintarvikekustannuksista mahdollisista hinnan nousuista huolimatta.

Yhden työntekijän mahdollinen eläköitymien toteutuu vuoden 2022 aikana, mutta toiminnan järjestämisen kannalta vähintäänkin osa-aikaisen työntekijän palkkaaminen hänen tilalleen on pakollista.

Ruokapalvelulle ja kotipalvelulle on esitetty yhteiskäyttöauton hankintaa investointiesityksessä.

Vuoden 2021 talousarvioon ei ollut budjetoitu varoja sijaisten palkkoihin ja sivukuluihin sekä koneiden ja laitteiden rakennus/kunnossapitoon. Vuoden 2022 talousarviossa ruokapalvelujen kokonaisbudjetti on edellä mainitusta syystä johtuen n. 38 000 € suurempi kuin edellisenä vuonna. Pieniä euromääräisiä säästöjä on kuitenkin suunniteltu jokaiselta osa-alueelta.

Lupa- ja viranomaispalvelut

Vastuhenkilö: rakennustarkastaja

Kunnan rakennusvalvontaviranomaiset huolehtivat rakentamista koskevien lupien käsittelystä ja rakennustyön aikaisesta valvonnasta. Lisäksi he huolehtivat rakennetun ympäristön valvonnasta.

Rakennustarkastajan virka on vakinaistettu 2020. Rakennustarkastajan virka ja työnjohtajan toimi yhdistettiin; 30 % työajasta on rakennustarkastajan tehtäviä ja 70 % työnjohtotehtäviä.

Rakennusvalvonnassa työskentelee myös toimistosihteerin, jonka työajasta kuuluu 2 % rakennusvalvonnan tehtäviin.

Rakennusvalvonnan lupamäärä on pudonnut covid-19 tilanteen vuoksi, joten lupamäärän oletetaan jäävän normaalia pienemmäksi myös 2022. Lupamäärän vuoksi myös lupamaksut jäävät matalammalle tasolle. Rakennusvalvonnan taksa päivitettiin 2020.

Ympäristötarkastajan tehtävät hankitaan vuonna 2022 edellisten vuosien tapaan Kuopion kaupungilta. Ympäristötarkastaja työskentelee Rautavaaran kunnan palveluksessa keskimäärin yhden päivän viikossa.

Rakennusjärjestyksen ajantasaisuus on tarkastettu vuonna 2021. Päivitystyö aloitetaan MRL:n uudistuksen päättymisen jälkeen.

Vesi- ja viemärlaitos

Vastuuhenkilö: elinvoimajohtaja

Vesi- ja viemärlaitoksen tehtävä on turvata toimialueensa kiinteistöille tehokas ja toiminnallisesti varma veden jakelu ja jäteveden poisto. Lisäksi vesilaitos toimittaa vettä kolmelle vesiosuuskunnalle.

Vesi- ja viemärlaitoksesta on muodostettu kirjanpidollinen taseyksikkö. Vesilaitoksen tulos säilyy isoista poistoista johtuen edelleen tappiollisena vuonna 2022. Kuluttajahinnat tarkastetaan vuoden 2022 aikana.

Vesi- ja viemärlaitoksen tuloslaskelma on erillisenä liitteenä.

Tilakeskus

Vastuuhenkilö: elinvoimajohtaja

Tilakeskuksen tilahallinta- ja kunnossapitoyksiköt vastaavat kunnan rakennetusta kiinteistöomaisuudesta, toimitilajohtamisesta, teknisestä isännöinnistä, kiinteistöjen ja pihojen ylläpidosta sekä rakennusten kunnossapidosta.

Kiinteistöomaisuuden hoito ja toimitilajohtaminen

Kokonaisuudella tarkoitetaan mm. toimitilojen hankintaa ja toimitiloihin liittyvä taloussuunnittelua, asuntojen ja liiketilojen vuokrausta, kiinteistöjen sopimusasioita, riskien hallintaa, viranomaisyhteyksiä ja kunnan edunvalvontaa.

Kiinteistöomaisuuden hoitoa ohjataan kunnan kiinteistöstrategian avulla. Kiinteistöstrategian avulla tilakeskus yhdessä muiden toimialojen kanssa määrittää kiinteistöt, joita kehitetään tai joista pyritään luopumaan. Käytännön toimintaa selkeästi ohjaa mm. jako myytäviin kiinteistöihin ja osakkeisiin sekä purettaviin rakennuksiin.

Rautavaaran kunnan suorassa omistuksessa olevista rakennuksista tärkeimpiä ovat koulut, päiväkodit ja perustuvatoimen käytössä olevat rakennukset. Rakennusten kerrosala on noin 20 000 m² ja tilavuus noin 70 000 m³. Tilakeskuksen alaisia tiloja vuokrataan sisäisenä vuokrauksena hallintokunnille.

Lisäksi ulkoisille asiakkaille on vuokrattu tiloja. Yksi merkittävimmistä vuokraajista on Kysteri, joka tuottaa kunnalle perusterveydenhuolto palvelua. Terveysaseman vuokratuotto on vuosittain noin 183 000 €.

Rautavaaran leipomon toimitilat ovat myös tilakeskuksen hallinnassa. Kyseisessä kiinteistössä ylläpitokuluista vastaa vuokralainen yksin ja vuokra muodostuu pääomavuokrasta.

Kirkonkylän ala-aste on lähes tyhjiällä. Kiinteistön ylläpitokulut ovat noin 50 000 €.

Kiinteistöhoito

Kiinteistöhoitoon liittyviä tehtäviä ovat mm. talotekniikan hoito, vihertyöt, ulkoalueiden puhtaanapito ja käsilumityöt. Rakennusten lämmitys, sähkö ja vakuutukset kuuluvat myös tilakeskuksen toimeen. Ulkoalueiden auraus on ostopalveluna urakoitsijalta.

Rakennusten kunnossapito

Rakennusten kunnossapidolla tarkoitetaan tässä sekä käyttötalous- että investointimäärärahoilla tehtävien rakennusten kunnossapidon ohjelmointia ja kunnossapidon pitkän tähtäimen suunnittelua. Lisäksi tilataan tarvittaessa rakennusten kuntoon liittyviä selvityksiä, ja raportteja kunnossapidon ohjelmointia ja hankesuunnittelua varten. Toisen merkittävän

tehtäväkokonaisuuden muodostaa kiinteistöjen ylläpitoon liittyvät rakennuttamistehtävät eli töiden tilaaminen ja työmaavalvonta.

Pihojen ylläpito

Sisältää pihojen kunnossapidon ohjelmointiin liittyvät tehtävät, pihojen ylläpitoon kuuluvat rakennuttamis- ja valvontatehtävät sekä kiinteistöhoitosopimuksiin liittyvät työt, kuten pihatöiden valvonta, hankinnat ja tilaaminen. Tehtäviä ulkoalueilla ovat lisäksi koneelliset kunnossapitopalvelut, koulu- ja päiväkotipihojen perusparannukset, osakorjaukset ja muut ohjelmoitavat kunnossapitotyöt.

Pelastustoimi

Paloaseman kiinteistön ylläpitokulut on siirretty omaksi kustannuspaikaksi tilapalveluiden alle vuodelle 2022. Kulurakenteessa ei tapahdu kuitenkaan muutoksia. Muutoksella on tarkoitus valmistautua taloussuunnitelman laadintaohjeiden mukaisesti pelastustoimen irtautumiseen teknisestä toimesta vuodesta 2023 alkaen.

3.2.2 Elinkeinopalvelut

Toiminnan kuvaus ja keskeiset muutokset 2022

Elinkeinopalvelut on osa Rautavaaran kunnan elinvoimalautakuntaa. Elinvoimalautakunnan esittelijänä toimii elinvoimajohtaja Joonas Kokkonen. Elinvoimalautakunnan esittelijä on myös elinkeinopalvelujen tulosalueen tilivelvollinen viranhaltija. Elinvoimajohtajan lisäksi elinkeinopalveluja hoitaa virkansa puolesta osaltaan myös kunnanjohtaja Henri Ruotsalainen. Elinkeinopalvelujen tulosalueella toimii myös hanke- ja elinkeinokoordinaattori Tuula Palojärvi ja työllisyyskoordinaattori Tarja Selkimäki.

Elinkeinopalvelujen tehtävänä on toteuttaa sellaista elinkeinopolitiikkaa, jolla tuetaan ja edistetään sekä yritystoiminnan että maatilatalouden harjoittamista paikalliset olosuhteet huomioon ottaen, sekä hoidetaan kunnan työllisyyttä yhteistyössä Rautavaaran kunnan sosiaalitoimen kanssa.

Elinkeinopalvelujen talousarvion 2022 mukaiset menot ovat nettomääräisesti 204 361 €. Suunniteltu elinkeinopalvelujen talousarvioraami vuodelle 2022 on 150 000 € (netto).

Elinkeinopalvelut yhteensä. (Suunnitelmavuodet päivitetään 3.11.2021 mennessä.)

	TA 2022 (€)	TA 2021 (€)	TP 2020 (€)	Muutos TA 2021 (€ ja %)		Muutos TP 2020 (€ ja %)		TS 2023 (€)	TS 2024 (€)
Toimintamenot	367 061	317 804	246 938	49 257	15 %	120 123	49 %		
Toimintatulot	162 700	169 767	84 926	-7 067	-4 %	77 774	92 %		
Netto	204 361	148 037	162 012	56 324	38 %	42 349	26 %		

Elinkeinopalvelut euroa per asukas (Suunnitelmavuodet päivitetään 3.11.2021 mennessä.)

Toimintakulut netto:		Elinkeinopalvelut				
	TA 2022	TA 2021	TP 2020	TS 2023	TS 2024	
Euroa per asukas	130	92	98			
Asukasmäärä	1 577	1 602	1 652			

Elinkeinopalvelujen alla on vuonna 2022 viisi erillistä kustannuspaikkaa, jotka ovat elinkeinojen kehittäminen, kuntamarkkinointi, elinkeinoprojektit, kunnan työllisyysstrategia ja maaseututoimi.

Elinkeinoitoimi panostaa mahdollisuuksiensa mukaan uusien yritysten perustamiseen. Uusien ja jo toimivien yritysten neuvontaa toteutetaan paitsi omana toimena myös yhä kasvavissa määrin elinkeinoyhteistyönä sopimusperusteisena asiantuntijaneuvontana mm. Kuopion seudun Uusyrityskeskukseen, Pohjois-Savon ELY-keskuksen, MTK Pohjois-Savon, Savon yrittäjien ja ProAgrian kanssa.

Yritysten ja yhteisöjen toiminnan kehittämiseksi kunnassa toimii hanke- ja elinkeinokoordinaattori. Vuonna 2022 alkaen hankekustannuspaikkoja on kolme. Myö, Työ, Hyö 2 -hanke toteutuu ajalla 1.4.2020-31.3.2023. Lisäksi investointipuolella oleva Kiparin kehittämishanke jatkuu lisäaikahakemuksen perusteella vuoden 2022 syksyyn saakka.

Kuntamarkkinoinnilla pyritään luomaan ja vahvistamaan positiivista kuntakuvaa. Kuntamarkkinointi on osa elinkeinopolitiikkaa ja sen tehtävä on edistää kunnan houkuttelevuutta asuin-, yrittäjyys- ja matkailuympäristönä. Vuonna 2022 osallistutaan Rakenna ja Asu sekä Retkelle –messuille. Lisäksi on varauduttu sosiaalisen median näkyvyyden ja markkinoinnin edistämiseen.

Vuonna 2022 toteutetaan hanke Tiilikkajärven kansallispuiston suunnitelmien lähtötietojen laatimiseksi. Hankkeen tarkoitus on tehdä Tiilikkajärven kansallispuiston laajennusta tukeva suunnitelma, Masterplan. Se on kuvaus toimenpiteistä, jotka tulee tehdä tai ottaa huomioon kansallispuiston laajennusta suunnitellessa. Masterplanin lisäksi hankkeessa tehdään investointi- sekä kehittämissuunnitelma kustannusarvioineen vuosille 2021–2031. Hankkeen budjetti on 58 400 euroa ja hankeaika on 1.9.2021–30.5.2022.

Kunnan työllisyysstrategiassa jatketaan täsmennetyin toimintamallin toteutusta määrätietoisesti yhteistyössä kunnan sosiaalitoimen ja muiden tulosyksiköiden kanssa. MYÖ, TYÖ, HYÖ 2! – osallisuudesta polkuja työelämään –hankkeessa toteutetaan tarvittaessa moniammatillisia terveys- ja työkykyselvityksiä, joiden pohjalta voidaan rakentaa tavoitteellinen ja kuntouttava suunnitelma omalla polulla etenemiseen. Hankkeessa tiivistetään yhteistyötä kolmannen sektorin sekä yritysten kanssa.

Maaseututoimen ja maaseutuelinkeinojen hallinto- ja kehittämispalvelutehtävistä Rautavaaralla vuonna 2022 vastaa ostopalveluna siilinjärveläinen Sydän-Savon maaseutupalvelu. Lomituspalvelut tuottaa kuopiolainen Sydän-Savon Lomituspalvelu.